

มาตรการหยุดการก่อสร้าง 1 เดือน เพิ่มแรงกดดันการลงทุน ก่อสร้างปี 2564 คาดมูลค่าการลงทุนหดตัวราว -3.8%

CURRENT ISSUE

ปีที่ 27 ฉบับที่ 3238

วันที่ 5 กรกฎาคม 2564

▶ ประเด็นสำคัญ

- ศูนย์วิจัยกสิกรไทยมองว่า มาตรการกึ่งล็อกดาวน์ที่ให้มีการหยุดการก่อสร้าง 1 เดือน (ตั้งแต่วันที่ 28 มิถุนายน จนถึง 28 กรกฎาคม 2564) น่าจะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมก่อสร้างโดยเฉพาะโครงการก่อสร้างในพื้นที่ กรุงเทพฯ และปริมณฑลที่มีสัดส่วน 51% ของมูลค่าก่อสร้างทั่วประเทศ และเป็นโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ของภาครัฐเป็นหลัก ทั้งนี้ แม้ว่าภาครัฐจะมีการผ่อนคลायกลุ่มงานก่อสร้างบางประเภท แต่ผลจากการระบาดของโควิดที่ยังไม่คลี่คลาย จำนวนผู้ติดเชื้อรายใหม่ยังสูง ก็น่าจะยังคงกดดันการลงทุนก่อสร้างในปีนี้และ คาดว่ามูลค่าการลงทุนก่อสร้างทั้งปี 2564 อาจหดตัวที่ -3.8% เมื่อเทียบกับปี 2563 ที่ขยายตัว 1.2%
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า นอกจากมาตรการภาครัฐที่ช่วยบรรเทาผลกระทบให้กับผู้ประกอบการรับเหมา ก่อสร้างทางด้านแรงงานและนายจ้างบางส่วนแล้ว อาจพิจารณามาตรการอื่นๆ ที่จะเข้ามาช่วยเหลือเพิ่มเติม เช่น การขยายสัญญาการก่อสร้างเพื่อไม่ให้ถูกปรับเงินจากการส่งมอบงานล่าช้า การชดเชยค่าเช่าเครื่องมือ หรือ มีการผ่อนผันต้นทุนทางการเงินและสภาพคล่องในบางส่วนจากสถาบันทางการเงินในกลุ่มลูกค้าที่มีเครดิตที่ดี รวมถึงมาตรการช่วยเหลือที่ครอบคลุมธุรกิจเกี่ยวเนื่องอื่นๆ ในห่วงโซ่อุปทาน เช่น ร้านค้าวัสดุก่อสร้าง ธุรกิจขนส่ง ธุรกิจเช่าเครน ที่น่าจะได้รับผลกระทบเช่นกัน

จากการระบาดของโควิด-19 ระลอก 3 ที่สถานการณ์ยังไม่คลี่คลายและพบผู้ติดเชื้อจำนวนมาก ทำให้ภาครัฐจำเป็นต้องใช้มาตรการกึ่งล็อกดาวน์ที่ให้มีการหยุดก่อสร้างเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 1 เดือน โดยเริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 28 มิถุนายน - 28 กรกฎาคม 2564 ในจังหวัดสีแดงเข้ม ได้แก่ กรุงเทพฯ ปริมณฑล และจังหวัดชายแดนภาคใต้อีก 4 จังหวัด (นราธิวาส ปัตตานี ยะลา และสงขลา) ซึ่งมีมูลค่าการก่อสร้างคิดเป็นสัดส่วนประมาณ 54% ของมูลค่าการก่อสร้างทั้งหมดในประเทศ หรือมีมูลค่าราว 7 แสนล้านบาท

ทั้งนี้ แม้ว่าภาครัฐจะมีการประกาศคลายล็อกดาวน์กิจกรรมการก่อสร้างบางประเภทไปเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2564 ที่ผ่านมา โดยเฉพาะการก่อสร้างที่ไม่สามารถหยุดก่อสร้างได้ทันที เช่น โครงการก่อสร้างใต้ดินที่มีความลึก ซึ่งหากหยุดก่อสร้างทันทีอาจเกิดความเสียหายเชิงโครงสร้าง หรือโครงการก่อสร้างชั่วคราวที่มี

Disclaimer

รายงานวิจัยนี้จัดทำโดยบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด ("KResearch") เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป โดยอาศัยแหล่งข้อมูลสาธารณะหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่มีความน่าเชื่อถือที่ปรากฏขณะจัดทำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละช่วงเวลา ทั้งนี้ KResearch มีอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ความครบถ้วนสมบูรณ์ หรือความเป็นปัจจุบันของข้อมูลดังกล่าว และไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อชี้ชวน เสนอแนะ ให้คำแนะนำ หรือจูงใจในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ แต่อย่างใด ดังนั้น ท่านควรศึกษาข้อมูลด้วยความระมัดระวังและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใดๆ KResearch จะไม่รับผิดชอบความเสียหายใดที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว ข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในรายงานวิจัยนี้ถือเป็นทรัพย์สินของ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) การนำข้อมูลดังกล่าว (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปใช้ต้องแสดงข้อความถึงสิทธิความเป็นเจ้าของแก่ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) หรือแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ ท่านจะไม่ทำซ้ำ ปรับปรุง ดัดแปลง แก้ไข ส่งต่อ เผยแพร่ หรือกระทำการในลักษณะใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในการการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรจาก KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี)

บริการทุกระดับประทับใจ

ความจำเป็น เช่น โรงพยาบาลสนาม เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ด้วยสถานการณ์การระบาดของโควิดที่ยังไม่คลี่คลาย ประกอบกับมาตรการกึ่งล็อกดาวน์ที่ให้การหยุดทำการก่อสร้างชั่วคราวในบางประเภท อาจส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมก่อสร้างให้มีความล่าช้าออกไป เนื่องจากขั้นตอนการก่อสร้างต้องมีการวางแผนล่วงหน้าและทำงานอย่างต่อเนื่อง ทำให้ระยะเวลาที่หยุดงานไป 1 เดือนนั้น ในทางปฏิบัติเมื่อกลับมาทำงานอาจจะต้องใช้เวลามากกว่า 1 เดือน อย่างไรก็ตาม ศูนย์วิจัยกสิกรไทยมองว่า ผลกระทบจากมาตรการดังกล่าวน่าจะเกิดขึ้นในส่วนของงานโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ของภาครัฐเป็นหลัก โดยเฉพาะในกรุงเทพฯ และปริมณฑลที่งานก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ของภาครัฐคิดเป็นสัดส่วนถึง 70% ของมูลค่าการก่อสร้างทั้งหมด เช่น งานรถไฟฟ้า มอเตอร์เวย์ รวมถึงงานก่อสร้างถนนและอาคารภาครัฐอื่นๆ ขณะที่งานก่อสร้างของภาคเอกชน เนื่องจากได้รับผลกระทบจากการระบาดของโควิด-19 ที่ทำให้มูลค่าการลงทุนหดตัวหรือมีการก่อสร้างที่ลดลงอยู่แล้วในช่วงก่อนหน้านี้ ส่งผลให้มาตรการการหยุดก่อสร้างดังกล่าวอาจจะกระทบภาคเอกชนในสัดส่วนที่น้อยกว่างานก่อสร้างภาครัฐ และน่าจะเป็นเรื่องของระยะเวลาและการส่งมอบงานที่ช้าลง

นอกจากนี้ ศูนย์วิจัยกสิกรไทยมองว่า ไม่เพียงแต่ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมปลายทางของงานก่อสร้างเพียงอย่างเดียว แต่มาตรการดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังธุรกิจอื่น ๆ ที่อยู่ในห่วงโซ่อุปทานด้วย ได้แก่ ธุรกิจค้าวัสดุก่อสร้าง ธุรกิจขนส่งสินค้ากลุ่มวัสดุก่อสร้าง โดยธุรกิจค้าวัสดุก่อสร้างคาดว่าจะได้รับผลกระทบจากการที่อาจจะมีการสั่งซื้อที่ล่าช้าออกไป และในบางรายที่มีการซื้อขายกันด้วยเครดิตอาจทำให้ต้องยืดเวลาต่อไป ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อในแง่ของกระแสเงินสด และการก่อสร้างที่ล่าช้ายังส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังธุรกิจขนส่งสินค้ากลุ่มวัสดุก่อสร้าง รวมถึงธุรกิจการเช่าอุปกรณ์ก่อสร้างที่มีราคาสูงที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบด้วย เช่น การเช่าเครน และรถแบคโฮ ที่ผู้ประกอบการรับเหมารายกลางถึงเล็กนิยมเช่ามากกว่าซื้อ จึงสรุปได้ว่าการหยุดงานก่อสร้างไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจปลายทางของงานก่อสร้างเพียงอย่างเดียว แต่ยังส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมอื่นในวงกว้างอีกด้วย

ดังนั้น จากมาตรการที่ให้การหยุดก่อสร้าง 1 เดือน ศูนย์วิจัยกสิกรไทยจึงได้มีการประเมินผลกระทบต่อเบื้องต้น คาดว่า น่าจะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมก่อสร้างคิดเป็นเม็ดเงินราว 36,200 ล้านบาท โดยผลกระทบที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล และเป็นโครงการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ของภาครัฐเป็นหลัก ขณะที่ผลกระทบที่เกิดขึ้นใน 4 จังหวัดภาคใต้อาจจะมีไม่มากนัก เนื่องจากโดยปกติแล้ว การลงทุนก่อสร้างในจังหวัดภาคใต้ดังกล่าวมีมูลค่าคิดเป็นสัดส่วนเพียง 2% ของมูลค่าการก่อสร้างทั่วประเทศ และจากผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมก่อสร้าง แม้ว่าภาครัฐจะมีมาตรการเยียวยาผู้ประกอบการและลูกจ้างแรงงานได้บางส่วน รวมถึงผ่อนคลายงานก่อสร้างบางประเภท แต่ด้วยการระบาดของโควิดในปัจจุบันที่ยังไม่คลี่คลาย ยอดจำนวนผู้ติดเชื้อใหม่รายวันยังสูง ทำให้คาดว่ามูลค่าการลงทุนอุตสาหกรรมก่อสร้างภาพรวมทั้งปี 2564 อาจหดตัวที่ -3.8% ¹ (เมื่อเทียบกับปี 2563 ที่ขยายตัว 1.2%) หรือมีมูลค่าราว 1.27 ล้านล้านบาท อย่างไรก็ตาม อาจจะต้องติดตามสถานการณ์การควบคุม

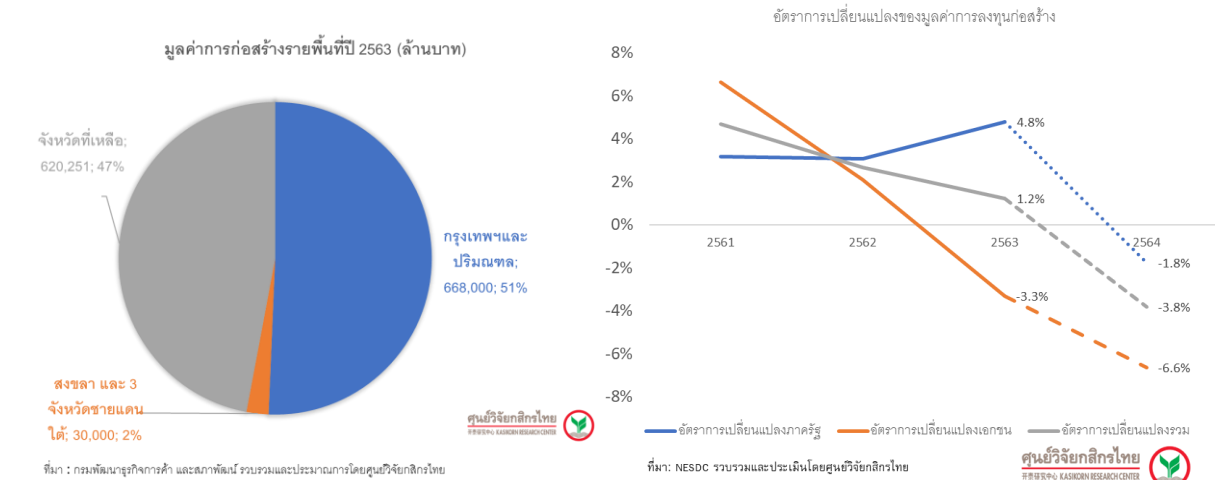
¹ หดตัวมากขึ้นจากที่ก่อนหน้าคำสั่งหยุดการก่อสร้างที่จากเดิมศูนย์วิจัยกสิกรไทยประเมินไว้ที่ประมาณ -1.5% ในปี 2564

Disclaimers

รายงานวิจัยนี้จัดทำโดยบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด ("KResearch") เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป โดยอาศัยแหล่งข้อมูลสาธารณะหรือข้อมูลที่เชื่อในความน่าเชื่อถือที่ปรากฏขณะจัดทำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละช่วงเวลา ทั้งนี้ KResearch มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ความครบถ้วนสมบูรณ์ หรือความเป็นปัจจุบันของข้อมูลดังกล่าว และไม่ได้อำนาจหรือสิทธิในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ แต่อย่างใด ดังนั้น ท่านควรศึกษาข้อมูลด้วยความระมัดระวังและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใดๆ KResearch จะไม่รับผิดชอบในเสียหายใดที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว

ข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในรายงานวิจัยนี้เป็นทรัพย์สินของ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) การนำข้อมูลดังกล่าว (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปใช้ต้องแสดงชื่อความถึงสิทธิความเป็นเจ้าของแก่ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) หรือแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ ท่านจะไม่ทำซ้ำ ปรับปรุง ดัดแปลง แก้ไข ส่งต่อ เผยแพร่ หรือกระทำการในลักษณะใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในทางการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรจาก KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี)

การแพร่ระบาดอีกครั้ง รวมถึงความเป็นไปได้ที่จะมีการสั่งหยุดก่อสร้างชั่วคราวในจังหวัดหรือพื้นที่เสี่ยงอื่นๆ ซึ่งหากมีการสั่งหยุดก่อสร้างในจังหวัดอื่นๆ เพิ่มขึ้น หรือหากระยะเวลาในการหยุดการก่อสร้างยืดเยื้อออกไป ก็อาจทำให้ภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างและอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องจะได้รับผลกระทบมากกว่าที่ประเมินไว้ข้างต้น

ทั้งนี้ ผลจากมาตรการกึ่งล็อกดาวน์ที่ให้มีการหยุดการก่อสร้าง ภาครัฐได้มีการออกมาตรการช่วยเหลือผู้รับเหมาและแรงงานในเบื้องต้น โดยแบ่งเป็นทั้งในระบบประกันสังคมสูงสุด 9,500 บาท และนอกระบบประกันสังคมสูงสุดที่ 2,000 บาท ซึ่งมาตรการดังกล่าวในเบื้องต้นอาจจะยังไม่เพียงพอ เนื่องจากแรงงานก่อสร้างส่วนใหญ่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล เป็นแรงงานทั่วไปที่ได้รับค่าจ้างรายวันและอยู่นอกประกันสังคม ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนประมาณ 40% หรือประมาณ 4 แสนคน² โดยหากพิจารณาถึงค่าจ้างแรงงานก่อสร้างเฉลี่ยที่วันละประมาณ 350-400 บาท จะมีส่วนต่างเงินได้ต่อเดือนที่หายไปพอสมควรในกรณีที่แรงงานนอกระบบประกันสังคม อย่างไรก็ตาม ในส่วนของแรงงานที่อยู่ในระบบประกันสังคมซึ่งส่วนใหญ่เป็นแรงงานฝีมือ โพรแมน วิศวกร อาจได้รับผลกระทบน้อยกว่าเพราะได้รับเงินช่วยเหลือประกันสังคมด้วย ขณะเดียวกัน ภาครัฐได้มีมาตรการช่วยเหลือเยียวยาผู้ประกอบการเป็นเงิน 3,000 บาท ต่อลูกจ้าง 1 คนทั้งในและนอกระบบ ทำให้แบ่งเบาภาระนายจ้างได้พอสมควร แต่ก็ยังมีส่วนต่างของรายได้ที่หายไปในกลุ่มแรงงานนอกระบบ ทำให้นายจ้างบางรายอาจจะมีการแบกรับส่วนต่างของรายรับบางส่วน ส่งผลให้ต้นทุนก่อสร้างต่อหนึ่งโครงการเพิ่มขึ้น

นอกจากมาตรการภาครัฐที่ออกมาแล้ว ศูนย์วิจัยกสิกรไทยมองว่า ภาครัฐอาจจะพิจารณามาตรการอื่นๆ เพื่อเข้ามาช่วยเหลือหรือเยียวยาเพิ่มเติม เช่น ในเรื่องของการขยายสัญญาการก่อสร้างเพื่อไม่ให้ถูกปรับเงินจากการส่งมอบงานล่าช้า แต่เนื่องจากการหยุดงานลักษณะนี้เป็นการหยุดงานโดยเหตุสุดวิสัย ทำให้เจ้าของ

²ตัวเลขดังกล่าวนับเฉพาะแรงงานในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล เป็นข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ รวบรวมและประเมินโดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

Disclaimers

รายงานวิจัยนี้จัดทำโดยบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด ("KResearch") เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป โดยอาศัยแหล่งข้อมูลสาธารณะหรือข้อมูลที่เชื่อในความน่าเชื่อถือที่ปรากฏขณะจัดทำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละช่วงเวลา ทั้งนี้ KResearch มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ความครบถ้วนสมบูรณ์ หรือความเป็นปัจจุบันของข้อมูลดังกล่าว และไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อชี้ชวน เสนอแนะ ให้คำแนะนำ หรือจูงใจในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ แต่อย่างใด ดังนั้น ท่านควรศึกษาข้อมูลด้วยความระมัดระวังและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใดๆ KResearch จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว

ข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในรายงานวิจัยนี้เป็นทรัพย์สินของ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) การนำข้อมูลดังกล่าว (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปใช้ต้องแสดงความคิดเห็นถึงสิทธิความเป็นเจ้าของแก่ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) หรือแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ ท่านจะไม่ทำซ้ำ ปรับปรุง ดัดแปลง แก้ไข ส่งต่อ เผยแพร่ หรือกระทำการในลักษณะใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในทางการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรจาก KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี)

บริการทุกระดับประทับใจ

งานไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชนอาจจะยืดหยุ่นเวลาการส่งมอบงานโดยไม่ถูกปรับเงินให้ อย่างไรก็ดี ประเด็นที่น่าสนใจ คือ หากมีประกันภัยก่อสร้างครอบคลุมถึงการหยุดงานในลักษณะนี้ด้วย หลังจากนั้นอาจจะได้เห็นผู้รับเหมาทำประกันภัยในการก่อสร้างมากขึ้น เนื่องจากต้องการป้องกันความเสี่ยงจากเหตุสุดวิสัยในรูปแบบดังกล่าวและจะเป็นมาตรฐานของอุตสาหกรรมต่อไป นอกจากนี้ อาจจะมีมาตรการช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในบางส่วนของวัสดุก่อสร้างที่เสื่อมคุณภาพ เช่น ผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับเหล็ก ปูนซีเมนต์สูง และไม้ ที่มีโอกาสที่จะเสื่อมคุณภาพได้หากมีการจัดเก็บไม่ดี ส่งผลให้ผู้ประกอบการรับเหมาอาจจะต้องจัดซื้อวัสดุก่อสร้างใหม่มาทดแทนหรือการช่วยเหลือในส่วนของเครื่องมือที่มีค่าใช้จ่ายต่อเนื่อง เช่น การเช่าเครน รถแบคโฮ รวมถึงอาจมีการผ่อนผันต้นทุนทางการเงินและสภาพคล่องในบางส่วนของสถาบันทางการเงินในกลุ่มลูกค้าที่มีเครดิตที่ดี โดยอาจจะมีเงินกู้ระยะสั้นดอกเบี้ยต่ำเพื่อชดเชยกระแสเงินสดที่หายไปให้ผู้ประกอบการรายย่อย เพื่อเป็นสภาพคล่องในการจ่ายค่าแรงงาน วัสดุก่อสร้างและเครื่องมือ เป็นต้น

ท้ายสุดนี้ ผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้างก็อาจจำเป็นต้องมีการวางแผนรับมือกับความไม่แน่นอนของสถานการณ์โควิดที่ยังไม่คลี่คลาย เช่น การเตรียมกระแสเงินสดเผื่อไว้และวางแผนการทำงานในช่วงข้างหน้าอย่างรัดกุม โดยผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้างอาจใช้เวลาหยุดงานนี้ในการจัดการงานเอกสารและแบบก่อสร้าง การปรับแผนงานใหม่ร่วมกับผู้ตรวจงานและเจ้าของงาน ทำบัญชีวัสดุคงเหลือเพื่อเตรียมสั่งของในกรณีที่มีการเปิดให้ก่อสร้างอีกครั้ง รวมถึงการคำนึงถึงสถานการณ์อื่นๆ ควบคู่ไปด้วย ไม่ว่าจะเป็นต้นทุนราคาสินค้าก่อสร้าง โดยเฉพาะราคาเหล็กที่ยังคงมีแนวโน้มสูงต่อเนื่อง การขาดแคลนแรงงานก่อสร้าง เป็นต้น

Disclaimers

รายงานวิจัยนี้จัดทำโดยบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด ("KResearch") เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป โดยอาศัยแหล่งข้อมูลสาธารณะหรือข้อมูลที่เชื่อว่ามีความน่าเชื่อถือที่ปรากฏขณะจัดทำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละช่วงเวลา ทั้งนี้ KResearch มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ความครบถ้วนสมบูรณ์ หรือความเป็นปัจจุบันของข้อมูลดังกล่าว และไม่ได้อันุมัติหรือรับรองเพื่อชี้ชวน เสนอแนะ ให้คำแนะนำหรือมุ่งใจในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ แต่อย่างใด ดังนั้น ท่านควรศึกษาข้อมูลด้วยความระมัดระวังและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใดๆ KResearch จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว

ข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในรายงานวิจัยนี้เป็นทรัพย์สินของ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) การนำข้อมูลดังกล่าว (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปใช้ต้องแสดงชื่อความถึงสิทธิความเป็นเจ้าของแก่ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) หรือแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ ท่านจะไม่ทำซ้ำ ปรับปรุง ดัดแปลง แก้ไข ส่งต่อ เผยแพร่ หรือกระทำการในลักษณะใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในทางการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรจาก KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี)

บริการทุกระดับประทับใจ